

31974L0483

L 266/4

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

2.10.1974

NÕUKOGU DIREKTIIV,

17. september 1974,

mootorsõidukite välispinnast väljaulatuvaid osi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(74/483/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka mootorsõidukite välispinnast väljaulatuvate osade kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vaja, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu ühesugused nõuded, et eelkõige oleks võimalik iga sõidukiliigi suhtes rakendada nõukogu 6. veebruaril 1970. aasta direktiivis 70/156/EMÜ (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽²⁾ ettenähtud EMÜ tüübikinnitusmenetlust;

on soovitatav täita tehnilisi nõudeid, mis on vastu võetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 26 (Sõidukite välispinnast väljaulatuvate osadega seotud tüübikinnitust käsitlevad ühtsed sätted), ⁽³⁾ mis on lisatud 20. märtsi 1958. aasta kokkuleppele mootorsõidukite seadmete ja osade tüübikinnituse ja selle vastastikuse tunnustamise ühtsete tingimuste vastuvõtmise kohta;

kõnealuseid nõudeid kohaldatakse M₁-kategooria mootorsõidukite suhtes (mootorsõidukite rahvusvaheline liigitus on esitatud direktiivis 70/156/EMÜ);

mootorsõidukeid käsitlevate siseriiklike õigusaktide ühtlustamine eeldab iga liikmesriigi territooriumil ühiste nõuete kohaselt tehtud ülevaatuste vastastikust tunnustamist; süsteemi tõrgeteta toimimiseks tuleb seda kõigis liikmesriikides kohaldada alates samast kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, vähemalt neljarattalist M₁-kategooria mootorsõidukit

⁽¹⁾ EÜT C 55, 13.5.1974, lk 14.

⁽²⁾ EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

⁽³⁾ Euroopa Majanduskomisjoni dokumendid
E/ECE/324 }
E/ECE/TRANS/505 } Rev.1 Add. 25.

(määratletud direktiivi 70/156/EMÜ I lisas), mille valmistajakiirus ületab 25 km/h.

Artikkel 2

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõidukile EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest välispinnast väljaulatuvate osadega seotud põhjustel, kui sõiduki väljaulatuvad osad vastavad I ja II lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 3

Ükski liikmesriik ei tohi sõiduki müügist, kasutuselevõtmisest või kasutamisest keelduda või seda keelata sõiduki välispinnast väljaulatuvate osadega seotud põhjustel, kui väljaulatuvad osad vastavad I ja II lisas ettenähtud nõuetele.

Artikkel 4

Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et tagada oma informeeritus kõikidest I lisa punktis 2.2 nimetatud osades või karakteristikutes tehtud muudatustest. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused otsustavad, kas muudatustega sõidukitüübi puhul on vaja uut katsetamist ning uue katseprotokolli koostamist. Kui sellisel katsetamisel ilmnevad kõrvalekalded käesoleva direktiivi nõuetest, siis muudatust ei kinnitata.

Artikkel 5

Muudatused, mis on vajalikud I, II ja III lisas esitatud nõuete kohandamiseks, et võtta arvesse tehnika arengut, võetakse vastu direktiivi 70/156/EMÜ artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid võtavad 1. juuniks 1975 vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid õigusnorme alates 1. oktoobrist 1975.

2. Pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist tagavad liikmesriigid komisjoni piisavalt varase informeerimise kõigist

käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas liikmesriigi poolt vastu võetud või vastu võtta kavatsetavate õigusaktide eelnõudest, et komisjon jõuaks esitada oma seisukohad.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 17. september 1974

Nõukogu nimel

eesistuja

J. SAUVAGNARGUES

I LISA

ÜLDISED MÄÄRATLUSED, EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE, EMÜ TÜÜBIKINNITUS, ÜLDNÕUDED, ERINÕUDED, TOODETE VASTAVUS

1. ÜLDOSA

- 1.1. Käesoleva lisa sätteid ei kohaldata välimiste tahavaatepeeglite ega selliste abivahendite suhtes nagu on raadioantennid ja pakiraamid.
- 1.2. Kõnealuste sätete eesmärgiks on vähendada kehavigastuste tekkimise ohtu või raskust kokkupõrke korral, kui sõidukis viibija saab sõiduki kerelt löögi või põrkab vastu sõiduki keret.

2. MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 2.1. *sõiduki tüübiikinnitus* – sõiduki välispinnast väljaulatuvate osadega seotud tüübiikinnitus;
- 2.2. *sõidukitüüp seoses välispinnast väljaulatuvate osadega* – sõidukikategooria, mille sõidukid ei erine üksteisest selliste oluliste tunnuste poolest nagu välispinna kuju ja materjalid;
- 2.3. *välispind* – konstruktsiooniüksus, mis moodustab sõiduki välise osa ning mille koosseisu kuuluvad kapott, pakiruumi kaas, ukсед, poritiivad ning nähtavad tugevdusosad;
- 2.4. *põrandatasand* – tasand, mis määratletakse järgmiselt:

sõidukit ümbritseb vertikaaltelje ja 30° poolnurgaga koonus, mis puutub katkematult ja võimalikult madalal kokku sõidukikere välispinnaga. Põrandatasand on kõnealuste puutepunktide geomeetrilisel ühendamisel moodustuv tasapind. Põrandatasandi määramisel jäetakse arvesse võtmata tungraua tõstekohad, heitgaasitorustik ja rattad. Rattakoobaste vahed loetakse täidetuks kujuteldava pinnaga, mis moodustab ümbritseva välispinnaga katkematu terviku;

- 2.5. *ümardusraadius* – ümardamise ligikaudne suurus, nagu see erineb täpsest geomeetrilisest vormist.

3. EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE

- 3.1. EMÜ tüübiikinnitustaotluse seoses sõiduki väljaulatuvate osadega esitab sõiduki tootja või tootja volitatud esindaja.
- 3.2. Tüübiikinnitustaotlusega peavad kaasas olema järgmised dokumendid kolmes eksemplaris:
 - 3.2.1. sõiduki eesmiste, tagumiste ja külgmiste osade fotod;

(¹) Lisade tekst vastab põhiliselt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 26 tekstile. Eelkõige on sama osade jaotus. Eeskirja nr 26 punktile vastava punkti puudumise korral lisades on punkti tähistav number siiski esitatud sulgudes.

- 3.2.2. vajaduse korral kaitseraudade mõõtmetega joonised;
- 3.2.3. teatavate välispinnast väljaulatuvate osade joonised ning olemasolu korral punktis 6.9.1 nimetatud välispinna teatavate osade joonised.
- 3.3. Tüübikatssetuste tegemise eest vastutavale tehnilisele teenistusele tuleb esitada:
 - 3.3.1. tüübikinnituseks esitatud sõidukitüübi representatiivsõiduk või käesolevas lisas ettenähtud kontrollimistel ja katsetes vajalikuks peetav(ad) sõiduki osa või osad;
 - 3.3.2. eespool nimetatud tehnilise teenistuse taotluse korral teatavad osad või teatavate kasutatud materjalide näidised.

4. EMÜ TÜÜBIKINNITUS

(4.1.)

(4.2.)

(4.3.)

(4.4.)

(4.4.1.)

(4.4.2.)

(4.5.)

- 4.6. EMÜ tüübikinnitustunnistusele lisatakse III lisas esitatud näidisele vastav vorm.

5. ÜLDNÕUDED

- 5.1. Käesoleva lisa nõudeid ei kohaldata koormaga sõidukil, mille kõik uksed, aknad ja pakiruumi kaas ja kapott jne on suletud, nende välispinnast väljaulatuvate osade suhtes, mis on
 - 5.1.1. üle 2 meetri kõrgusel; või
 - 5.1.2. põrandatasandist madalamal; või
 - 5.1.3. asendis, mis ei võimalda neil staatilistes tingimustes kokku puutuda 100 millimeetrise läbimõõduga kuuli pinnaga.
- 5.2. Sõidukite välispinnal ei tohi olla väljapoole suunatud teravaid osi ega sellise kuju, mõõtmete, suuna või kõvadusega väljaulatuvaid osi, mis võivad suurendada kehavigastuse tekkimise ohtu või tõsidust isikule, kes kokkupõrke korral saab löögi sõiduki välispinnalt või põrkab selle vastu.
- 5.3. Sõidukite välispinnal ei tohi olla väljaulatuvaid osi, mis võivad haakuda jalakäijate, jalgratturite või mootorratturite külge.
- 5.4. Ühegi väljaulatava osa ümardusraadius ei tohi olla väiksem kui 2,5 mm, kui punktides 5.5, 6.1.3, 6.3, 6.4.2, 6.7.1, 6.8.1, 6.10 ei ole sätestatud teisiti.

5.5. Nende välispinnast väljaulatuvate osade puhul, mis on valmistatud materjalist, mille Shore'i kõvadus A on alla 60, võib ümardusraadius olla alla 2,5 mm.

6. ERINÕUDED

6.1. **Dekoratiivelemendid**

6.1.1. Kerepinnalt üle 10 mm eenduvad lisadekoratiivelemendid peavad sisse tõmbuma, irduma või kõrvale painduma, kui nende kõige esileulatuvamat punkti mõjutatakse jõuga 10 daN paigalduspinnaga peaaegu paralleelse tasapinna igas suunas. Kõnealuseid sätteid ei kohaldata radiaatorivõrede dekoratiivelementide suhtes; nende suhtes kehtivad punktis 5 ettenähtud üldnõuded.

6.1.2. Välispinnal asetsevate kaitseribade või -ekraanide suhtes ei kehti punkti 6.1.1 nõuded. Need peavad siiski olema sõidukile tugevasti kinnitatud.

6.1.3. Lisadekoratiivelementide suhtes paksusega alla 5 mm ei kohaldata 2,5 mm minimaalse ümardusraadiuse nõuet, kuid selliste elementide väljaulatuvad nurgad peavad olema tõmbid.

6.2. **Esilaternad**

6.2.1. Esilaternaltel on lubatud kasutada eenduvaid võrusid ja äärikuid, kui eend, mõõdetuna esilaterna läbipaistva välispinna suhtes, ei ole üle 30 mm ning nende ümardusraadiused on vähemalt 2,5 mm.

6.2.2. Peitlaternad peavad vastama nii töö- kui ka peiteasendis punkti 6.2.1 nõuetele.

6.3. **Võred ja vahed**

6.3.1. Punkti 5.4 nõudeid ei kohaldata liikumatute ja liikuvate elementide vahel olevate vahede suhtes, kaasa arvatud õhu sisse- või väljalaskeavade võrede ning radiaatorivõrede koosseisu kuuluvad osad, kui järjestikku asetsevate elementide kaugus üksteisest ei ole üle 40 mm. 40–25 mm vahede puhul peavad ümardusraadiused olema 1 mm või suuremad. Kui kahe järjestikuse elemendi vahe on siiski 25 mm või sellest väiksem, siis peavad elementide välispindade ümardusraadiused olema vähemalt 0,5 mm.

6.3.2. Võre või vahe elementide esiosa ja küljepindade ühenduskoht peab olema tõmp.

6.4. **Klaasipuhastid**

6.4.1. Klaasipuhasti peab olema paigaldatud nii, et klaasipuhasti võlli ümbriseks punkti 5.4 nõuetele vastava ümardusraadiuse ning vähemalt 150 mm² pindalaga kate.

6.4.2. Punkti 5.4 ei kohaldata klaasipuhastiharjade ja tugiosade suhtes. Kõnealustel seadmetel ei tohi siiski olla teravaid nurki või teravaotsalisi või lõikuvaid osi, millel puudub seos seadme toimimisega.

6.5. **Kaitseraud**

6.5.1. Kaitseraudade otsad peavad kokkupõrkeohtu vähendamiseks olema välispinna suhtes tagasi pööratud.

6.5.2. Kaitseraua osad peavad olema projekteeritud nii, et välispinnast eenduvate jäikade osade minimaalne ümardusraadius oleks 5 mm.

6.6. **Uste käepidemed, hinged ja surunupud, pakiruumi kaaned ja luugid; kütusepaagi täiteavad ja kaaned.**

6.6.1. Külgeste käepidemed võivad välja ulatuda kuni 40 mm, kõigil muudel juhtudel kuni 30 mm.

6.6.2. Külgukse tööasendisse pööratud käepideme puhul peavad olema täidetud järgmised nõuded:

6.6.2.1. käepideme pöörduv ots peab olema suunatud taha ning käepide peab pöörduma paralleelselt ukse tasapinnaga ega tohi pöörduda väljapoole;

6.6.2.2. käepide peab pöörduma tagasi ukse suunas ning minema süvendisse.

6.7. **Rattamutrid, laagri kaitsekapslid ja rattakilbid**

6.7.1. Punkti 5.4 nõudeid ei kohaldata.

6.7.2. Rattamutrid, laagri kaitsekapslid ja rattakilbid ei tohi välispinnalt välja ulatuda.

6.7.3. Sirgjoonelisel liikuväl sõidukil ei tohi ükski rataste pöörlemistelje läbivast horisontaaltasandist ülalpool paiknev rataste osa, välja arvatud rehvid, horisontaaltasandil ulatuda üle välispinna või struktuuri vertikaalprojektsiooni. Õigustatud talitlusnõuete korral võivad rattakilbid, mis katavad rattaid ja kaitsekapsleid, siiski ulatuda üle välispinna või struktuuri vertikaalprojektsiooni tingimusel, et nende väljaulatuva osa ümardusraadius on vähemalt 30 mm ning et üle välispinna või struktuuri vertikaalprojektsiooni ulatuv eend ei ole ühelgi juhul suurem kui 30 mm.

6.8. **Lehtmetailist servad**

6.8.1. Lehtmetailist servad, nagu vihmaveerennid ja lükanduste liugurteed, on lubatud ainult juhul, kui need on tagasi painutatud või paigaldatud koos kilbiga, mis vastab käesolevas lisas ettenähtud nõuetele.

6.9. **Kere paneelid**

6.9.1. Kere paneelide ühendusnurgad võivad olla ümardatud raadiusega alla 2,5 mm, kuid mitte alla ühe kümnendiku väljaulatuva osa kõrgusest H, mõõdetuna II lisas kirjeldatud viisil.

6.10. **Külgmine õhusuunaja või vihmaveerenn**

6.10.1. Külgmiste õhusuunajate ja vihmaveerennide ülespainutatud servade ümardusraadius peab olema vähemalt 1 mm.

6.11. **Tungraua tõstekohad**

6.11.1. Tungraua tõstekohad ei tohi ulatuda rohkem kui 10 mm üle vahetult selle kohal asuva põrandatasandi vertikaalprojektsiooni.

(7.)

(7.1.)

(7.1.1.)

(7.1.2.)

(7.2.)

8. TOODANGU VASTAVUS

(8.1.)

8.2. Kinnitatud tüübile vastavuse kontrollimiseks tehakse piisaval arvul seeriatoodangu sõidukite pistelisi kontrollimisi.

(9.)

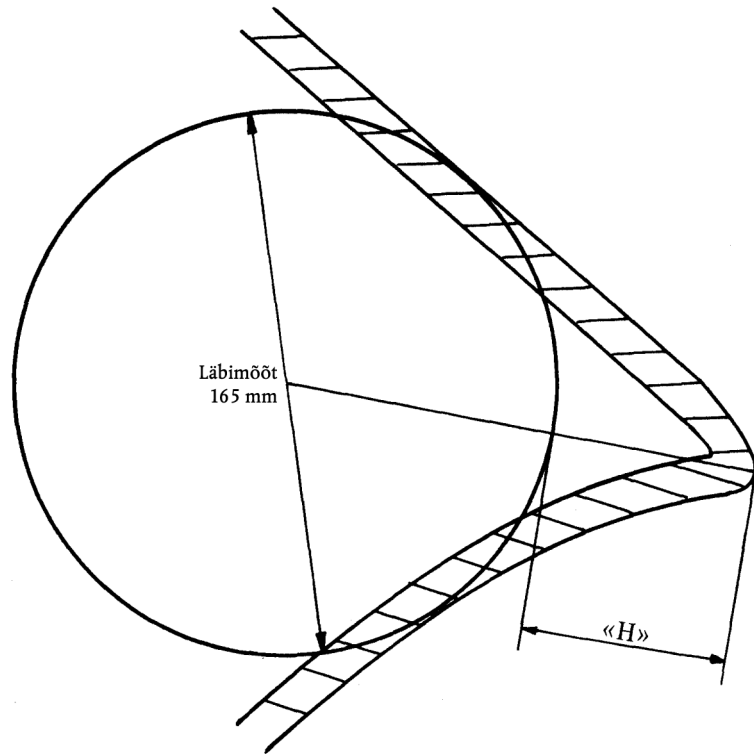
(9.1.)

(9.2.)

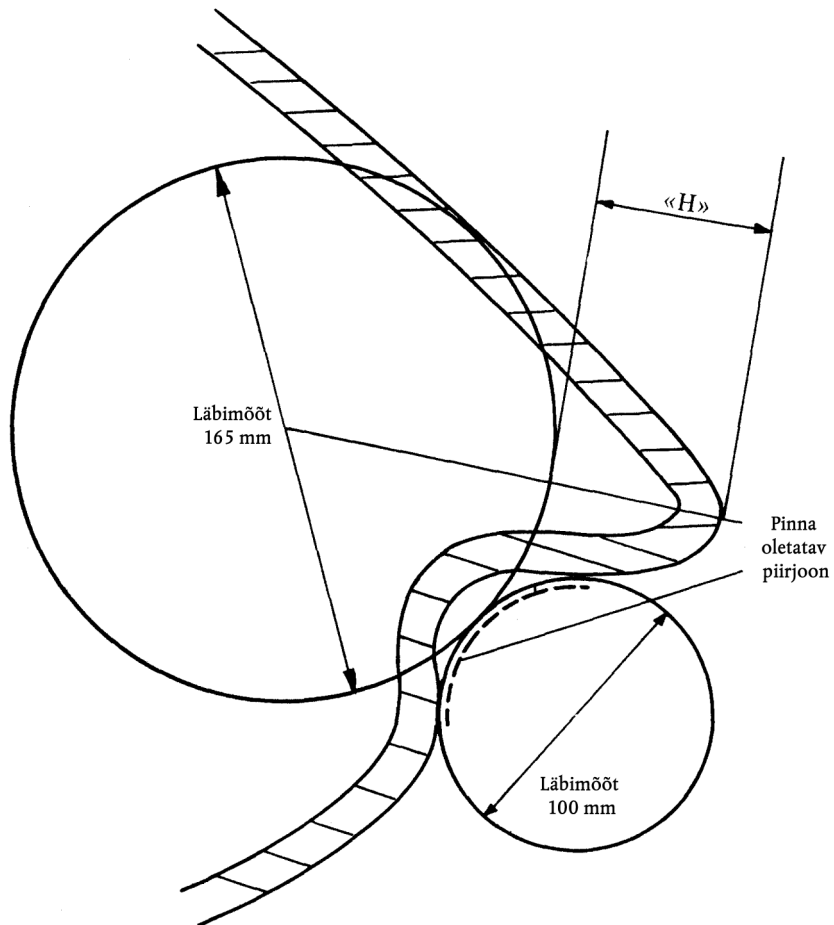
(10.)

*II LISA***VÄLISPINNAST VÄLJAUATUVATE OSADE KÕRGUSE MÄÄRAMINE**

1. Väljaulatava osa kõrgus H määratakse graafiliselt kontrollitava osa välispinna välimise piirjoonega seesmiselt kokkupuutuva 165 mm läbimõõduga ringi põhjal.
2. H on eespool nimetatud ringi ümbermõõdu ja väljaulatava osa välimise piirjoone vahelise kauguse maksimaalne väärtus, mõõdetuna piki 165 mm läbimõõduga ringi keskpunkti läbivat sirgjoont (vaata joonis 1).
3. Kui 100 mm läbimõõduga ringi ja kontrollitava osa välispinna välimise piirjoone osa väline kokkupuude ei ole võimalik, siis loetakse pinna piirjoon sellel alal vastavaks ümbermõõduga, mille moodustab 100 mm läbimõõduga ring kokkupuutepunktide vahel välimise piirjoonega (vaata joonis 2).
4. Väljaulatuvate osade kõrguse mõõtmiseks esitab tootja vajalike välispinna osade ristlõikeid kujutavad joonised.

Joonis 1

Joonis 2

III LISA

NÄIDIS

Ametiasutuse nimi

EMÜ TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUSE LISA SEOTES SÕIDUKI VÄLISPINNAST VÄLJALATUVATE OSADEGA

(Nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) artikli 4 punkt 2 ja artikkel 10)

- Tüübikinnitusnumber
1. Sõiduki kaubanimi või mark
 2. Sõidukitüüp
 3. Tootja nimi ja aadress
 -
 4. Tootja volitatud esindaja nimi ja aadress vajaduse korral
 -
 5. Sõiduki tüübikinnituseks esitamise kuupäev
 6. Tüübikinnituskatsete tegemise eest vastutav tehniline teenistus
 -
 7. Kõnealuse teenistuse poolt väljastatud protokollide kuupäev
 8. Kõnealuse teenistuse poolt väljastatud protokollide number
 9. Välispinnast väljaulatuvate osadega seotud tüübikinnitus anti/ei antud ⁽¹⁾.....
 -
 10. Koht
 11. Kuupäev
 12. Allkiri
 13. Lisatud on järgmised, eespool nimetatud tüübikinnituse numbrit kandvad dokumendid:
 - sõiduki esi-, taga- ja küljeosade joonised;
 - kaitseraudade mõõtmestatud joonised ning vajaduse korral
 - teatavate välispinnast väljaulatuvate osade joonised.

⁽¹⁾ Mittevajalik maha tõmmata.